

SPRAWOZDANIE

**Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GOLENIOWIE**

za rok 2021

Goleniów, kwiecień 2022 r.

SPIS TREŚCI

I. Stan organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	3
II. Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie:	4
1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	4
1.1 Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR	4
a) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej	4
- w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	4
- w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	6
b) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo - wychowawcze	7
c) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne	8
d) świadczenia w pieczy zastępczej	9
e) świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze	12
f) źródła finansowania pieczy zastępczej	12
1.2 Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej	15
2. ustawy o pomocy społecznej	17
2.1. Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie	17
2.2. Interwencja Kryzysowa	18
2.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze	21
3. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	22
III. Sprawozdanie z realizowanych programów, projektów konkursowych	24
1. Programy	24
1.1 Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	24
1.2 Wyrównywanie różnic między regionami III	26
1.3 Pomoc osobom niepełnosprawnym, poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi - MODUŁ IV w roku 2021	27
2. Projekty konkursowe	28
2.1 Rodzinom Pomocna Dłoń	28
2.2 Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży	29
IV. Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej	31
V. Spis tabel	32

I. STAN ORGANIZACYJNY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Centrum działa na podstawie Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/100/12 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie oraz Regulaminu organizacyjnego nadanego uchwałą Nr 369/137/21 Zarządu Powiatu Goleniowskiego z dnia 16 czerwca 2021 r.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym w skład Centrum wchodzi:

- 1) Zespół ds. Pieczy Zastępczej (ZPZ),
- 2) Zespół ds. Organizacyjnych, Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń (ZORiŚ),
- 3) Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego (PIKiPS),
- 4) Zespół ds. Finansowych (ZF).

W 2021 r. Centrum realizowało m.in. zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Centrum zatrudnionych było 18 pracowników, w tym 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo, w ramach zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Goleniowie umów w PCPR zatrudniono 2 osoby w ramach robót publicznych na stanowisku administracyjno-biurowym, w ramach umowy cywilno-prawnej - 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. 1 osoba w ramach umowy cywilno-prawnej zatrudniona była na stanowisku pracownika gospodarczego.

Pierwotnie na utrzymanie i funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **927.100,00 zł**. W trakcie roku budżetowego plan dochodów i wydatków PCPR uległ zwiększeniu o kwotę **217.220,00 zł**.

Ostatecznie na utrzymanie Centrum zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **1.144.320,00 zł**, z czego wydatkowano **1.115.991,89 zł**.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Centrum uczestniczyli:

- 1) w posiedzeniach interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także w posiedzeniach grup roboczych w Goleniowie i w Nowogardzie,
- 2) w szkoleniu dot. procedowania wniosków i rozliczania wniosków w systemie SOW w ramach programu „Aktywny Samorząd”,
- 3) w spotkaniach informacyjnych nt. projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”,
- 4) w szkoleniach pn.: „Budowanie lokalnego systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz pozyskiwania środków na ten cel”, „Regulacje prawne w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” prowadzonych w ramach projektu „Partnerstwo dla Rodziny”,
- 5) w szkoleniu pn. „Asystent dorastania”, w ramach projektu pn. „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”,
- 6) w zajęciach, których głównym celem było nabycie i/lub podnoszenie kompetencji cyfrowych – Latarnicy2020.pl,
- 7) w webinarium, w ramach projektu „STRATEGOR” – „Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych – podstawy,

- 8) w szkoleniu z obszaru "Psychoedukacji i psychoprofilaktyki zjawiska kryzysu psychologicznego" w ramach projektu "Regionalne Pogotowie Kryzysowe" realizowanym przez Województwo Zachodniopomorskie,
- 9) szkoleniu online: „Rola i uprawnienia pracownika socjalnego w procedurze zabezpieczenia dziecka” zorganizowanym przez Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Goleniowie,

Pierwotnie na utrzymanie i funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **927.100,00 zł**. W trakcie roku budżetowego plan dochodów i wydatków PCPR uległ zwiększeniu o kwotę **217.220,00 zł**. Ostatecznie na utrzymanie Centrum zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **1.144.320,00 zł**, z czego wydatkowano **1.115.991,89 zł**.

II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE:

1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1.1 Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR:

a) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej:

- w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka

W trakcie 2021 r. na terenie powiatu funkcjonowało **156 rodzin zastępczych**, w których umieszczonych było **226 dzieci** oraz **9 rodzinnych domów dziecka**, w których przebywało **76 dzieci**.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w Powiecie Goleniowskim funkcjonowało:

- **138 rodzin zastępczych**, w których umieszczonych było **186** dzieci, w tym:
 - **100** rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, w których przebywało łącznie **120** dzieci,
 - **30** rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało **41** dzieci,
 - **1** rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywało **3** dzieci,
 - **5** zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało **17** dzieci,
 - **2** zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne, w których przebywało **5** dzieci,
- **8 rodzinnych domów dziecka** (sześć na terenie gminy Goleniów, jeden na terenie gminy Nowogard i jeden na terenie gminy Maszewo), w których – na dzień 31.12.2021 r. - przebywało **63** dzieci.

Tabela 1. Liczba rodzin/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci w podziale na poszczególne gminy

Gmina	Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci powierzonych opiece i wychowaniu			
		1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci i więcej
Goleniów	59	45	5 (10)	3 (9)	6 (52)
Maszewo	19	13	3 (6)	1 (3)	2 (10)
Nowogard	42	34	6 (12)	1 (3)	1 (5)

Osina	7	4	1(2)	1 (3)	1 (4)
Przybiernów	5	5	-	-	-
Stepnica	14	9	1 (2)	2 (6)	2 (12)
razem	146	110	16 (32)	8 (24)	12 (83)

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

W trakcie roku sprawozdawczego 37 dzieci opuściło/zmieniło formę pieczy zastępczej (z przyczyn innych niż usamodzielnienie) tj.:

- 1) 4 dzieci zostało przysposobionych,
- 2) 12 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 3) 9 dzieci powróciło do rodziny biologicznej,
- 4) 10 dzieci zmieniło formę rodzinnej pieczy zastępczej,
- 5) 2 dzieci wraz z rodzinami zastępczymi przeprowadziły się do innego miasta.

W roku 2021 do rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego skierowano łącznie 5 dzieci, dodatkowo w pogotowiu przebywało nadal 4 dzieci umieszczonych w tej rodzinie w 2019 r.

W okresie sprawozdawczym, spośród dzieci przebywających w pogotowiu rodzinnym 4 powróciło do domu rodzinnego, 2 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a 3 nadal przebywa w pogotowiu rodzinnym, z uwagi na brak rodzin zastępczych wyrażających zgodę na przejęcie nad nimi opieki.

Z przyjętych obowiązków rodzina wywiązywała się bez zastrzeżeń, zapewniała dzieciom prawidłowe warunki rozwoju i wychowania, czyniła wszelkie starania, by dzieci kierowane do pogotowia znalazły trwałą opiekę zastępczą, a jeśli było to możliwe – powróciły do rodziców biologicznych. Pracowała z rodzinami biologicznymi dzieci, w celu znalezienia wyjścia z sytuacji kryzysowej, a w stosunku do dzieci odrabiała zaległości w organizowaniu pomocy specjalistycznej: medycznej, pedagogicznej, psychologicznej i innej. Korzystała w tym zakresie z porad specjalistów instytucji pomocy społecznej z terenu powiatu goleniowskiego. Funkcjonująca na terenie powiatu rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego zapewniała tymczasową, zastępczą formę opieki nad małymi dziećmi, porzuconymi przez rodziców biologicznych lub pochodzącymi ze środowisk patologicznych do czasu zakończenia postępowania sądowego.

W okresie sprawozdawczym sądy rejonowe utworzyły w powiecie **17 nowych rodzin zastępczych** (7 spokrewnionych i 10 niezawodowych), które podjęły opiekę nad **26** dziećmi, w tym:

- 7 dzieci z innego powiatu (wówczas powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej finansuje koszty jego pobytu na podstawie zawartego porozumienia),
- 15 dzieci, wobec których sąd orzekł o ograniczeniu władzy rodzicielskiej ich rodziców poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej,
- 1 dziecko nieletniej matki,
- 1 dziecko, które przebywało już w rodzinnej pieczy zastępczej, a dla którego utworzono nową rodzinę zastępczą,
- 2 dzieci, które wcześniej przebywały w instytucjonalnej pieczy zastępczej, dla których utworzono 2 nowe rodziny,

W trakcie roku sprawozdawczego, spośród 26 dzieci – 5 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie innego powiatu, (1 rodzina niezawodowa na wniosek PCPR została rozwiązana).

1 rodzina spokrewniona z 1 dzieckiem przeprowadziła się na teren powiatu goleniowskiego z terenu innego powiatu.

Ponadto, w roku 2021, Sąd Rejonowy w Goleniowie orzekł o umieszczeniu w już funkcjonujących formach rodzinnej pieczy zastępczej 3 dzieci w rodzinie zawodowej oraz 14 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W trakcie 2021 r. z instytucjonalnej pieczy zastępczej 3 dzieci zostało przeniesionych do rodzin zastępczych niezawodowych, a 1 dziecko do rodzinnego domu dziecka. Z uwagi na śmierć babci, która stanowiła spokrewnioną rodzinę zastępczą 1 dziecko zostało umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej. 2 dzieci zostało przeniesionych z niezawodowej rodziny zastępczej do rodzinnego domu dziecka, 9 dzieci zostało przeniesionych z rodzinnego domu dziecka 4 do rodziny zastępczej zawodowej, 4 do instytucjonalnej pieczy zastępczej i 1 zostało umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu.

- w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie powiatu goleniowskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo - wychowawczych:

- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 1 w Goleniowie, ul. Wolińska 51 przeznaczona dla 10 wychowanków,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 2 w Goleniowie, ul. Wolińska 53, przeznaczona dla 10 wychowanków,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 3 w Goleniowie, ul. Chrobrego 21, przeznaczona dla 14 wychowanków,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 4 w Nowogardzie, ul. Jana Pawła II 1, przeznaczona dla 14 wychowanków,
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 5 w Nowogardzie. ul. Jana Pawła II 1a, przeznaczona dla 14 wychowanków.

Obsługa placówek prowadzona jest przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych mieszczące się w Goleniowie przy ul. Dworcowej 1.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego w 2021 r. wynosił:

- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 1 w Goleniowie – **6.928,32 zł.**
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 2 w Goleniowie – **7.153,14 zł,**
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 3 w Goleniowie – **6.670,26 zł,**
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 4 w Nowogardzie – **6.023,93 zł,**
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 5 w Nowogardzie – **5.986,71 zł.**

W 2021 roku umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej 25 dzieci. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgromadzono wymaganą dokumentację dotyczącą stanu zdrowia i sytuacji szkolnej dzieci oraz opinie na temat funkcjonowania rodziny w środowisku uzyskane z jednostek policji i ośrodków pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym placówki opiekuńczo- wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu goleniowskiego opuściło 20 wychowanków.

Tabela 2. Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej przez wychowanków.

Przyczyna opuszczenia placówki opiekuńczo-wychowawczej	Liczba wychowanków
usamodzielnienie	10
powrót do rodziny naturalnej	5
umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	5

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

b) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo- wychowawcze

Osobom opuszczającym, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, umieszczonym w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia sądu, w okresie sprawozdawczym udzielano pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz pomocy prawnej i psychologicznej, w trybie i na zasadach określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w odniesieniu do osób usamodzielnianych.

W 2021 r. uzyskało pełnoletność 25 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 15 wychowanków rodzin zastępczych i 10 wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 15 indywidualnych programów usamodzielnienia z wychowankami rodzin zastępczych,
- 8 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, 19 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych,
- 14 okresowych ocen realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej,
- 2 oceny końcowe procesu usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz 12 ocen dot. wychowanków rodzin zastępczych.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ucząca się osoba osiągająca pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo – wychowawczej do 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki.

Z możliwości tej w 2021 r. korzystało 40 wychowanków rodzin zastępczych oraz 16 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

c) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne

Rodzinom zapewniono poradnictwo psychologiczne, doradztwo prawne, terapię rodzinną, mediacje oraz dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, pedagogicznej, dietetycznej i edukacyjnej.

W ramach udzielanego wsparcia psychologicznego pracowano systemowo nie tylko z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka, ale także wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej. Działania były nastawione w głównej mierze na pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych, sytuacji traumatycznych i kryzysowych oraz zmniejszanie i usuwanie zaburzeń emocjonalnych. Każde z działań miało na celu poszukiwanie zadawalających rozwiązań występujących problemów i trudności. Rodzinom została przekazana specjalistyczna wiedza pozwalająca na podejmowanie i utrwalanie zachowań przyczyniających się do zmiany postaw poprzez pracę nad własnymi przekonaniem. Wychowankowie korzystający z pomocy borykali się m.in. z problemami natury psychicznej - zaburzeniami emocjonalnymi, zachowaniami opozycyjno – buntowniczymi, zaburzeniami zachowania oraz tożsamości płciowej, trudnościami szkolnymi, niską motywacją do nauki, brakiem wiary we własne możliwości, niską samooceną. Pojawiały się również problemy dotyczące zachowań demoralizacyjnych, czy autodestrukcyjnych wśród nastolatków (spożywanie alkoholu, środków psychoaktywnych, palenie papierosów, e – papierosów, samookaleczenia, ucieczki ze szkoły). Rodzinom tym niezależnie od wsparcia specjalistycznego, w ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Goleniowie, organizowano spotkania małoletnich z przedstawicielami Policji, w trakcie których małoletni byli poddawani oddziaływaniom edukacyjno - prawnym.

W okresie sprawozdawczym ze wsparcia specjalistycznego skorzystały zarówno rodziny zastępcze, jak i prowadzący rodzinne domy dziecka w łącznej liczbie **68**.

Tabela 3. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy psychologicznej oraz liczba rodzin/osób i liczba rozmów/spotkań z rodzinami/osobami korzystającymi z pomocy

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba rozmów/spotkań z rodzinami/osobami
1.	Problemy w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	38	238
2.	Zachowania demoralizacyjne, autodestrukcyjne	15	139
3.	Sytuacje kryzysowe, problemy rodzinne	15	99
	Ogółem	68*	476

*18 rodzin korzystało ze wsparcia z więcej niż raz, w zestawieniu wykazano problem dominujący.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W okresie sprawozdawczym **zdiagnozowano 62 dzieci**, które zostały skierowane do rodzinnej pieczy zastępczej (po raz pierwszy, z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub zostały przeniesione z pieczy instytucjonalnej do rodzinnej) albo, w związku z uregulowaną sytuacją prawną, kwalifikowały się do adopcji. Sporządzone diagnozy psychofizyczne miały na celu ustalenie potrzeb edukacyjnych diagnozowanych dzieci, ich udziału w zajęciach rewalidacyjno - wychowawczych oraz objęcie pomocą profilaktyczno - wychowawczą lub resocjalizacyjną, rehabilitacyjną albo leczeniem w celu ich prawidłowego rozwoju.

Tabela 4. Diagnozy psychofizyczne

Lp.	DIAGNOZY PSYCHOFIZYCZNE	Liczba diagnoz
1.	Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (zgłaszane do adopcji)	22
2.	Dzieci, które trafiły do rodzinnej pieczy zastępczej (po raz pierwszy, z powodu zmiany miejsca zamieszkania, zostały przeniesione z pieczy instytucjonalnej do rodzinnej)	40
	Ogółem	62

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniów

d) świadczenia w pieczy zastępczej

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do dnia 31 maja 2021 r. rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa oraz rodzinny dom dziecka uprawnione były do pobierania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w kwocie nie niższej niż 1.052 zł miesięcznie. Rodzina zastępcza spokrewniona w kwocie nie niższej niż 694 zł miesięcznie.

W przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności rodzinie przysługiwał dodatek nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Od 1 czerwca 2021 r. w związku z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka uprawnione są do pobierania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w kwocie nie niższej niż 1.131 zł miesięcznie, natomiast rodzina zastępcza spokrewniona w kwocie nie niższej niż 746 zł miesięcznie.

W przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ww. przysługuje dodatek nie niższy niż 227 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Ustawodawca przewidział możliwość otrzymywania wynagrodzeń, dodatków oraz świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci lub osób przebywających w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (na wniosek rodziny) na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Z możliwości tej korzystało 14 rodzin (14 dzieci), które przed 1 stycznia 2012 r. posiadały status rodziny zastępczej spokrewnionej i uzyskiwały świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w wysokości wyższej niż stanowi to ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 r. rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w kwocie odpowiednio:

- 1.052 zł, a od 1 czerwca 2021 r. - 1.131 zł na 168 dzieci,

- 694 zł, a od 1 czerwca 2021 r. - 746 zł na 120 dzieci,
- 211 zł, a od 1 czerwca 2021 r. - 227 zł na 20 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Do zadań własnych powiatu o charakterze obligatoryjnym należy nie tylko przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, ale także między innymi:

- przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym, prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz rodzinom pomocowym,
- przyznawanie prowadzącym rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- pokrywanie prowadzącym rodzinny dom dziecka kosztów związanych z remontem,
- udzielanie rodzinom zastępczym zawodowym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

Zgodnie z art. 85 ustawy rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.000 zł miesięcznie, a rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego nie niższe niż 2.600 zł miesięcznie. Jeżeli rodziną zastępczą zawodową/prowadzącymi rodzinny dom dziecka są małżonkowie wynagrodzenie przysługuje jednej osobie. Uchwałą Nr VI/48/15 z dnia 18 czerwca 2015 r. Rada Powiatu w Goleniowie podwyższyła minimalne wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka i ustaliła je na poziomie od 2.300 zł brutto miesięcznie (przy sprawowaniu opieki nad 4 dziećmi) do 2.650 zł brutto miesięcznie (w przypadku sprawowania opieki nad 8 dziećmi) i w takiej wysokości rodziny zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymują wynagrodzenie.

W okresie sprawozdawczym 2 rodzinom zawodowym przyznano świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu domu jednorodzinnego w kwocie po 2.500 zł – na zasadach i w trybie określonym w umowie zawartej z rodziną zawodową.

W 2021 r. wydano **488** decyzji administracyjnych dot. świadczeń, w tym:

- 50 decyzji orzekających o uchyleniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 262 decyzje orzekające o zmianie wysokości lub okresu wypłaty świadczenia,
- 51 decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 29 decyzji orzekających o przyznaniu jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych do pieczy zastępczej 31 dzieci,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych do pieczy zastępczej dziecka,
- 12 decyzji przyznających świadczenie na rzecz pełnoletniego wychowanka pozostającego w dotychczasowej rodzinie po osiągnięciu pełnoletności,

- 4 decyzje orzekające o zmianie adresu lub danych osobowych osób uprawnionych do pobierania świadczeń,
- 11 decyzji orzekających o przyznaniu dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 21 decyzji orzekających o przypisaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia,
- 44 decyzje orzekające o przyznaniu środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym,
- 2 decyzje orzekające o przyznaniu dofinansowania do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania,
- 1 decyzję orzekającą o wydłużeniu terminu rozliczenia jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych do pieczy zastępczej.

Zgodnie z art.80 ust.1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, niezależnie od świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, przysługuje na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia **dodatek wychowawczy** w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Jest on przyznawany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy. Zgodnie z art.87 ust. 1b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W trybie art. 113a w/w ustawy na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo- wychowawczej, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Przepis dotyczący dodatku wychowawczego stosuje się odpowiednio.

W roku 2021 r. rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz Dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, wystąpili z **50** wnioskami o ustalenie prawa do dodatków wychowawczych oraz dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Wydano **418** decyzji administracyjnych, w tym:

- 328 orzekających o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 2 zmieniające okres wypłaty dodatku, w związku z czasowym niesprawowaniem opieki nad dziećmi,
- 1 zmieniającą, w związku z nadaniem dziecku imienia i nazwiska,
- 2 zmieniające okres wypłaty dodatku,
- 37 uchylających decyzje o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 13 uchylających decyzje o przyznaniu dodatku,
- 24 orzekające o zwrocie nienależnie pobranego dodatku wychowawczego,
- 11 orzekających o zwrocie nienależnie pobranego dodatku.

W okresie sprawozdawczym wypłacono **3.340** dodatków wychowawczych oraz dodatków na kwotę **1.627.102, 71 zł**. Zadanie finansowane jest ze środków budżetu państwa.

e) świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, kontynuującym naukę usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych **do dnia 31 maja 2021 r.** przysługiwała pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie nie mniej niż **526 zł miesięcznie, a od 1 czerwca 2021 r.** nie mniej niż **566 zł miesięcznie.**

Nadto:

- 1) wysokość pomocy na usamodzielnienie dla wychowanka opuszczającego spokrewnioną rodzinę zastępczą wynosiła nie mniej niż 3.470 zł, a od 1 czerwca 2021 r. wynosi nie mniej niż 3.730 zł,
- 2) wysokość pomocy na usamodzielnienie dla wychowanka opuszczającego rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną:
 - przebywającego w pieczy zastępczej powyżej 3 lat - wynosiła nie mniej niż 6.939 zł, a od 1 czerwca 2021 r. wynosi nie mniej niż - 7.458 zł
 - przebywającego w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat wynosiła nie mniej niż 3.470 zł, a od 1 czerwca 2021 r. wynosi nie mniej niż – 3.730 zł,
 - przebywającego w pieczy zastępczej poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku wynosiła nie mniej niż 1.735 zł, a od 1 czerwca 2021 r. wynosi nie mniej niż – 1865 zł,
- 3) wysokość pomocy na zagospodarowanie wynosiła nie mniej niż 1.577 zł, a od 1 czerwca 2021 r. nie mniej niż 1.695 zł, dla osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności wynosiła nie mniej niż 3.154 zł, a od 1 czerwca 2021 r. – wynosi nie mniej niż 3.390 zł.

W okresie sprawozdawczym:

- 1) pomoc na kontynuowanie nauki pobierało:
 - 30 wychowanków rodzin zastępczych,
 - 3 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2) pomoc na usamodzielnienie przyznano i wypłacono:
 - 12 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 2 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 3) pomoc na zagospodarowanie przyznano i wypłacono:
 - 11 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 3 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

f) źródła finansowania pieczy zastępczej

Na finansowanie **rodzinnej pieczy zastępczej** w Powiecie Goleniowskim wydatkowano środki w wysokości **5.635.595,14 zł** (Dział 855, rozdział 85508), w tym:

- z budżetu Powiatu Goleniowskiego – **2.899.567,03 zł,**
- z budżetu Państwa (dotacje) – **1.319.278,77 zł,**

- z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy – **890.093,28 zł**,
- z budżetów powiatowych (porozumienia) – **515.663,43 zł**,
- z odpłatności rodziców biologicznych – **10.992,63 zł**.

W okresie sprawozdawczym realizowano:

39 porozumień określających warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania **w rodzinnej pieczy zastępczej dzieciom pochodzącym z terenu innych powiatów, tj.:**

- 2 dzieci z Miasta Ruda Śląska,
- 5 dzieci z Powiatu Polickiego,
- 2 dzieci z Powiatu Stargardzkiego,
- 2 dzieci z Powiatu Kamieńskiego,
- 1 dziecko z Miasta Zabrze,
- 1 dziecko z Miasta Włocławek,
- 1 dziecko z Powiatu Szczecineckiego,
- 7 dzieci z Powiatu Łobeskiego,
- 1 dziecko z Powiatu Świdwińskiego
- 13 dzieci z Miasta Szczecin.
- 1 dziecko z Powiatu Drawskiego,
- 1 dziecko z Powiatu Ostrowieckiego,
- 2 dzieci z Miasta Gorzów Wlkp.

Dodatkowo 3 dzieci z Powiatu Wągrowieckiego bez porozumienia (dzieci z interwencji).

Dochody z tego tytułu wyniosły 515.663,43 zł.

19 porozumień określających warunki i sposób przekazywania innym powiatom środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **dzieci pochodzących z Powiatu Goleniowskiego, a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów tj.:**

- Powiatowi Szamotulskiemu – 1 dziecko,
- Powiatowi Brzeskiemu - 2 dzieci,
- Miastu Poznań - 1 dziecko,
- Powiatowi Stargardzkiemu - 3 dzieci,
- Miastu Świnoujście - 3 dzieci,
- Miastu Koszalin – 2 dzieci,
- Powiatowi Gryfickiemu – 2 dzieci,
- Miastu Szczecin – 5 dzieci.

Wydatki z tego tytułu wyniosły 234.917,57 zł.

- **1 porozumienie** określające warunki i sposób przekazywania innemu powiatowi środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **1 dziecka** pochodzącego z Powiatu Goleniowskiego, a przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu sieradzkiego - wydatki z tego tytułu wyniosły **40.205,19 zł**,

- **1 porozumienie za 1 dziecko z terenu powiatu goleniowskiego umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie Miasta Gdyni przekazano środki finansowe w kwocie 4.859,13 zł,**

- **19 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania w **placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego** 20 dzieciom pochodzącym z terenu:

- Powiatu Drawskiego – 4 dzieci,
- Powiatu Kołobrzeskiego – 1 dziecko,
- Powiatu Koszalińskiego- 4 dzieci,
- Powiatu Myśliborskiego- 1 dziecko,
- Powiatu Kamieńskiego - 1 dziecko,
- Powiatu Świdwińskiego - 5 dzieci,
- Powiatu Stargardzkiego - 2 dzieci,
- Powiatu Słupskiego- 1 dziecko,
- Miasta Szczecin- 1 dziecko.

W okresie sprawozdawczym **dochody z tego tytułu** wpływały bezpośrednio na konto Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Goleniowie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje obowiązek **odpłatności gmin** właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2021 r. gminy ponosiły odpłatność za pobyt:

- **w rodzinnej pieczy zastępczej:**

Tabela 5. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej.

Gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	72	53	21	24	8	10
Razem	188					

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

- **w instytucjonalnej pieczy zastępczej:**

Tabela 6. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	29	14	2	1	5	1
Razem	52					

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

W 2021 r. dochody z tytułu zwrotu kosztów na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej **wyniosły 890.093,28 zł.**

W okresie sprawozdawczym dochody z tytułu zwrotu kosztów na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w instytucjonalnej pieczy zastępczej wpływały bezpośrednio na konto Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Goleniowie.

Rodzice, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt w pieczy. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała możliwość odstąpienia od ustalania przedmiotowej opłaty, umarzania w całości lub w części łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności lub rozkładania na raty powstałych wierzytelności. Zgodnie z art. 194 ust. 2 wyżej cyt. ustawy Rada Powiatu w Goleniowie w dniu 27 września 2018 r. przyjęła uchwałę Nr XXX/309/18 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg.

W okresie sprawozdawczym z tytułu odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej uzyskano dochody w łącznej wysokości **20.465,17 zł, w tym:**

- **10.992,63 zł (rodzinnej),**
- **9.472,54 zł (instytucjonalnej).**

W 2021 r. wydano 217 decyzji w sprawie odpłatności rodziców biologicznych, w tym najliczniejszą grupę, bo aż 189 stanowiły decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Podczas prowadzonych postępowań administracyjnych współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi urzędami pracy, policją, a także z innymi instytucjami w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i majątkowej osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty. Zdecydowana większość rodziców znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i finansowej. Osoby te najczęściej nie posiadały stałego zatrudnienia, podejmowały jedynie drobne prace dorywcze lub utrzymywały się z rent, świadczeń pomocy społecznej.

Ponadto wydano 7 decyzji ustalających miesięczną opłatę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, 2 decyzje zmieniające, z uwagi na pojawienie się nowych okoliczności w sprawie, 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne, z uwagi na jego bezprzedmiotowość, 1 decyzję zmieniającą w związku z wcześniejszym opuszczeniem przez dziecko pieczy zastępczej, 10 decyzji zmieniających, z uwagi na zmianę wysokości kosztów miesięcznych świadczeń przyznanych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, oraz 1 decyzję rozkładającą na raty wierzytelność, powstałą na skutek niewywiązywania się z obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy.

1.2 Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej

W roku 2021 odbyły się dwa cykle szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz funkcjonujących rodzin zastępczych.

Pierwsze szkolenie odbyło się w okresie od dnia 13 lutego 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2021 r. W szkoleniu wzięło udział 11 osób, w tym 3 małżeństwa. Spośród osób uczestniczących 6 pełniło już funkcję rodzin zastępczych, a 5 kandydowało do funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W wyniku szkolenia wydano 3 zaświadczenia o niepełnym uczestnictwie w szkoleniu, 2 świadectwa, wraz z opinią o rekomendacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla jednego dziecka, pod warunkiem poprawienia zasobów mieszkaniowych oraz 6 świadectw o ukończeniu szkolenia.

Drugie szkolenie odbyło się w okresie od dnia 19 września 2021 r. do dnia 30 października 2021 r. W szkoleniu wzięło udział 17 osób, w tym 4 małżeństwa. Spośród osób uczestniczących w szkoleniu 11 osób już pełniło funkcję rodziny zastępczej, 3 osoby kandydowały do funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a 3 osoby uczestniczyły w szkoleniu uzupełniającym. W wyniku szkolenia wydano 14 świadectw ukończenia szkolenia, w tym 3 świadectwa ukończenia szkolenia, jako szkolenia uzupełniającego oraz 3 zaświadczenia o niepełnym uczestnictwie w szkoleniu.

2 nowe rodziny zastępcze przejęły opiekę nad 2 dziećmi, które przebywały w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w okresie sprawozdawczym dokonał 29 pierwszych ocen sytuacji dziecka oraz 418 ocen okresowych zawierających opinię nt. zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Oceny dokonywane były w konsultacji z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz instytucjami oświatowymi, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi. Instytucje te, na wniosek Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, przekazywały opinie nt. rozwoju, zachowania, osiągnięć szkolnych, współpracy z opiekunami oraz ewentualnie pojawiających się problemów w środowisku szkolnym i lokalnym dziecka. Od dnia 19 września 2014 r. tj. od daty wejścia w życie zmian do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ocena sytuacji dziecka dokonywana jest na posiedzeniu z udziałem:

- 1) odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 2) psychologa,
- 3) właściwego asystenta rodziny,
- 4) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego,
- 5) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W związku z pandemią i związanymi z nią obostrzeniami, oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej okresowo przeprowadzane były zdalnie.

Oceny, w przypadku dzieci do 3 lat – zgodnie z wymogiem ustawowym – dokonywane były co 3 miesiące, w przypadku dzieci starszych – co 6 miesięcy.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 6 przypadkach przekazał do Sądu opinie nt. braku zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W tych przypadkach 2 dzieci zostało przysposobionych, w stosunku do 1 dziecka trwa procedura adopcyjna, w stosunku do 3 dzieci sąd kontynuuje postępowania.

Dodatkowo w przypadkach powzięcia informacji o nieprawidłowościach występujących w rodzinie, Organizator niezwłocznie informował o tym Sąd Rodzinny, który podejmował dalsze działania w stosunku do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka.

W roku 2021 wystąpiono z 9 wnioskami o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców naturalnych (co do 14 dzieci), z tego w 2 sprawach (co do 4 dzieci) Sąd orzekł o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, w pozostałych przypadkach trwa postępowanie sądowe.

22 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego w celu przysposobienia. 2 dzieci zostało przysposobionych, 19 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji ze względu na silną więź łączącą rodzinę zastępczą i dziecko, w stosunku do 1 dziecka trwa proces kwalifikacyjny.

W ciągu 2021 r. żadna z rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka nie skorzystała z przysługującego jej prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem.

3 rodzinom zastępczym zawodowym, 1 rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i 9 osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznano świadczenie w formie zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wymiar czasu pracy osoby do pomocy wynosił odpowiednio 10 lub 20 godzin tygodniowo. Wynagrodzenie za 1 godzinę zatrudnienia osoby do pomocy, było równe stawce przeliczeniowej za 1 godzinę wynagrodzenia minimalnego określonej w odrębnych przepisach.

W okresie sprawozdawczym rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka uczestniczyli:

- w warsztatach szkoleniowych: „Prawne aspekty rodzicielstwa zastępczego”, „Stres i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu”, „Szkoła dla Rodziców”, „Najczęstsze zaburzenia u dzieci umieszczonych w pieczy i ich wpływ na funkcjonowanie dziecka w pieczy/zaburzenia RAD, FAS, FASD i inne zaburzenia emocjonalne” – zorganizowanych w ramach projektu pn. „Rodzinom Pomocna Dłoń”, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020,
- w warsztatach wyjazdowych „Poczucie własnej wartości z elementami emocji w życiu dziecka i rodziny” – zorganizowanych w ramach projektu pn. „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020,
- w szkoleniu/spotkaniach „Klub Rodzica Zastępczego”, w ramach projektu „Akademia Przyszłości”,
- szkoleniach dot. dziecka i jego zasobów, konfliktów w rodzinie, współpracy dzieci z rodzicami, samodzielności dziecka i kompetencji społecznych mających na celu podnoszenie kwalifikacji, prowadzonych przez psychologa zatrudnionego w PCPR.

2. ustawy o pomocy społecznej:

2.1. Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie

Na terenie powiatu goleniowskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9.

Dom przeznaczony jest dla 101 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz 136 osób przewlekłe psychicznie chorych. Dom dysponuje łącznie 237 miejscami.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie – w 2021 r. wyniósł **4.616,64 zł**.

W okresie sprawozdawczym do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęły łącznie 42 wnioski o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej, z tego 12 wniosków z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu goleniowskiego i 30 (w tym 3 zapytania dot. wolnych miejsc i czasu oczekiwania na umieszczenie: Szczecinek, Drawsko Pomorskie, Bydgoszcz) z ośrodków pomocy społecznej z terenu innych powiatów (Szczecinek, Dobrzany, Kołobrzeg, Choszczno, Szczecin, Stargard, Małomice, Chojnice, Krzęcin, Wrocław, Międzyzdroje, Trzcianka, Karlino, Mirosławiec, Kozielice, Lipiany, Resko, Gryfice).

W trakcie okresu sprawozdawczego wydano 130 decyzji administracyjnych, w tym:

- 57 zmieniających wysokość odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z uwagi na waloryzację świadczeń rentowych mieszkańców przekraczającą kwotę zmiany dochodu o 10% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej,
- 9 orzekających o wygaśnięciu odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z powodu zgonu mieszkańców,
- 7 orzekających o wygaśnięciu decyzji dot. umieszczenia z powodu zgonu mieszkańców,
- 9 orzekających wygaśnięciu decyzji dot. skierowania z powodu zgonu mieszkańców,
- 38 orzekających o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej na pobyt stały,
- 6 orzekających o uchyleniu umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej na pobyt stały,
- 2 zmieniające opiekuna prawnego,
- 2 ustanawiające opiekuna prawnego.

Na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie na dzień 31.12.2021 r. oczekiwało 7 osób.

2.2. Interwencja Kryzysowa

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie, zgodnie z art. 46 i 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.) realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej.

Funkcjonujący w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego udziela poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz mediacji osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

W okresie sprawozdawczym z usług Punktu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego skorzystało łącznie **181 rodzin**. Najczęściej udzielano poradnictwa i wsparcia w związku z występującymi w rodzinach: **przemocą psychiczną i fizyczną oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego**.

Tabela 7. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy oraz liczba rodzin i osób korzystających ze wsparcia i liczba osób w tych rodzinach.

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin/osób	Liczba osób w rodzinach
1	przemoc psychiczna i fizyczna	75	222
2	trudności wychowawcze	68	304
3	sytuacja kryzysowa	16	43
4	interwencje	5	14
5	choroba	5	12
6	uzależnienia	4	9
7	niepełnosprawność	3	4
8	problemy finansowe, bezrobocie	2	12
9	bezdomność, problemy mieszkaniowe	2	4
10	potrzeba ochrony macierzyństwa	1	5
	Ogółem	181	629

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

Tabela 8. Liczba rodzin/osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w rozbiciu na gminy wg miejsca zamieszkania klientów oraz przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy.

Lp.	Przyczyny	Gmina Goleniów		Gmina Maszewo		Gmina Nowogard		Gmina Stepnica		Gmina Przybiernów		Gmina Osina	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.
1	Przemoc psychiczna i fizyczna	31	95	10	27	19	56	5	13	5	13	5	18
2	Trudności wychowawcze	33	144	12	58	11	47	7	31	2	8	3	16
3	Sytuacja kryzysowa	12	35	1	2	1	3	1	1	1	2	-	-
4	Interwencje	2	6	-	-	1	2	1	1	1	5	-	-
5	Choroba	3	9	-	-	1	1	-	-	1	2	-	-
6	Uzależnienia	3	8	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
7	Niepełnosprawność	2	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
8	Problemy finansowe, bezrobocie	1	6	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-
9	Bezdomność, problemy mieszkaniowe	1	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
10	Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	OGÓLEM	89	314	23	87	35	116	15	47	11	31	8	34

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

Poradnictwa, doradztwa udzielali: psycholog, prawnik oraz mediator.

Tabela 9. Rodzaje wsparcia i liczba udzielonych porad na rzecz klientów będących w kryzysie.

Lp.	Rodzaj wsparcia	Liczba porad*
1	doradztwo psychologiczne	62
2	doradztwo prawne	32
3	mediacje	2
	ogółem	96

* Wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

Tabela 10. Rodzaje i liczba porad w rozbiciu na gminy wg miejsca zamieszkania klientów.

Lp.	Rodzaj wsparcia	Gmina Goleniów	Gmina Maszewo	Gmina Nowogard	Gmina Stepnica	Gmina Przybiernów	Gmina Osina
		Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających
1	psychologiczne	38	3	10	6	2	3
2	prawne	20	4	4	2	1	1
3	mediacje	2	-	-	-	-	-
	OGÓLEM	60	7	14	8	3	4

* Wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W okresie sprawozdawczym Koordynator PIKiPS sporządził 68 nowych kart klienta. Wśród klientów były osoby, które były dotknięte przemocą psychiczną i fizyczną oraz borykały się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, trudnościami wychowawczymi, chorobami, niepełnosprawnością, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz innymi sytuacjami kryzysowymi.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2021 r, poz. 1249), w PCPR realizowano programy korekcyjno-edukacyjne, skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie. Celem programów była zmiana postaw i zachowań u uczestników, w celu zmniejszenia ryzyka dalszego stosowania przez nich przemocy oraz zwiększenie zdolności do samokontroli niepożądanych zachowań.

Przy realizacji programów współpracowano z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Sądem Rejonowym w Goleniowie oraz Policją. Zajęcia, w ramach programu odbywały się w Goleniowie, w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i były prowadzone przez osobę, która posiadała uprawnienia oraz kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym program korekcyjno-edukacyjny realizowany był w 2 edycjach: pierwsza w okresie od 26 kwietnia 2021 r. do 12 lipca 2021 r., druga w okresie od 13 września 2021 r. do 29 listopada 2021 r. W programach łącznie wzięło udział 27 osób, spośród których 12 ukończyło szkolenie i uzyskało zaświadczenie o ukończeniu

programu. Na realizację zadania pozyskano dotację z budżetu państwa w łącznej wysokości 16 200 zł, którą wykorzystano w całości.

Po raz kolejny realizowano również program psychologiczno – terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie. Celem programu było utrwalenie umiejętności oraz zmian postaw nabytych w trakcie uczestnictwa w podstawowym programie korekcyjno edukacyjnym, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych. Program realizowany był w okresie od 13 lipca 2021 r. do 09 sierpnia 2021 r. W programie wzięło udział 8 osób, ukończyło 6 osób. Środki w wysokości 5 400 zł w całości zostały wykorzystane na realizację przedmiotowego zadania.

2.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze

W 2021 r. pomocą na usamodzielnienie, w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, objętych było łącznie 2 wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którym przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej oraz pomoc na usamodzielnienie.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 2 weryfikacje indywidualnych programów usamodzielnienia,
- 1 ocenę końcową indywidualnego procesu usamodzielnienia.

W związku z ustawowym obowiązkiem weryfikacji sytuacji materialno – dochodowej w drodze przeprowadzanych wywiadów środowiskowych, w okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 2 wywiady środowiskowe rodzinne cz. I,
- 2 wywiady środowiskowe cz. V.

W 2021 r. wydano:

- 2 decyzje przyznających pomoc na zagospodarowanie,
- 2 decyzje przyznających pomoc na usamodzielnienie.

3. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

W Powiecie Goleniowskim zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane były w 2021 r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy.

Do 1 marca 2021 r. brak było planu finansowego Funduszu, a środki na zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie przekazywane były zaliczkowo. W dniu 02 marca 2021 r. Zarząd PFRON podjął decyzję o dokonaniu podziału środków finansowych na poszczególne powiaty na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Dla Powiatu Goleniowskiego przyznano środki w wysokości **1.587.667,00 zł**, w tym na zobowiązania dotyczące kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej - **650.880,00 zł**,

Otrzymane środki – zgodnie z uchwałą Nr XXIV/157/21 Rady Powiatu Goleniowskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, po zmianach wprowadzonych uchwałami: Nr XXVIII/177/21 z dnia 23 września 2021 r. i Nr XXXI/197/21 z dnia 22 grudnia 2021 r. zostały przeznaczone na realizację:

- **rehabilitacji społecznej – 1.544.648,92 zł**, w tym na:
 - 1) zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej - **650.880,00 zł**,
 - 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – **194.615,00 zł**,
 - 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - **450.179,70 zł**,
 - 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **234.142,22 zł**,
 - 5) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – **14.832,00 zł**.
- **rehabilitacji zawodowej – 43.018,08 zł**, w tym na :
 - 1) finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – **40.018,08 zł**,
 - 2) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych – **3.000,00 zł**.

W ramach posiadanych środków udzielono dofinansowania do:

- 1) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 90 osobom z niepełnosprawnością i 50 opiekunom,
- 2) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 322 osobom z niepełnosprawnością, w tym 270 osobom dorosłym, 52 dzieciom. W ramach tego zadania 92 osobom z niepełnosprawnością udzielano comiesięcznych dofinansowań do zakupu środków pomocniczych takich jak: cewniki, worki do zbiórki moczu, pieluchomajtki oraz sfinansowano udział własny osób z niepełnosprawnością w kosztach zakupu między innymi:
 - 22 wózków inwalidzkich,
 - 148 aparatów słuchowych,
 - 88 wkładek usznych,
 - 5 par butów ortopedycznych,
 - 51 ortez,
 - 11 materaców przeciwodleżynowych,
 - 12 poduszek przeciwodleżynowych,
 - 10 pionizatorów,
 - 14 protez,
 - 4 zawieszenia do protez,
 - 3 balkoników,
 - 6 gorsetów,
 - 1 aparatu do leczenia bezdechu,
 - 1 siedziska ortopedycznego,
 - 1 systemu FM
- 3) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, między innymi:
 - 4 łóżek rehabilitacyjnych,
 - 5 rowerów rehabilitacyjnych,

- 4) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością - 21 osobom, w tym:
- do likwidacji barier architektonicznych – 8 osobom z niepełnosprawnością, które poruszają się za pomocą wózka inwalidzkiego. W ramach zawartych dofinansowano m.in: zakup i montaż podnośników ściennych, krzesła schodowego na szynie krzywej, dostosowano łazienki do potrzeb tych osób,
 - do likwidacji barier technicznych – 7 osobom poruszającym się za pomocą wózka inwalidzkiego. W ramach zawartych umów dofinansowano m.in. zakup podnośników transportowych, schodołazów kroczących, wózka podnosząco – sanitarnego.
 - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 6 osobom. W ramach zawartych umów dofinansowano m.in. zakup tabletów, oprogramowania specjalistycznego, lupy elektronicznej i telefonów.

Dodatkowo, w ramach środków PFRON, 20 osobom sfinansowano wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

Otrzymane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki w kwocie **1.587.667,00 zł**, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wykorzystano w **99,99 %** na różnego rodzaju formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Należy jednak zaznaczyć, iż nie zaspokoily one wszystkich potrzeb w tym zakresie.

W okresie sprawozdawczym w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Nowogardzie uczestniczyło 30 osób z niepełnosprawnością. Były to osoby z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności i o bardzo różnym poziomie wiedzy ogólnej oraz zróżnicowanych możliwościach przyswajania nowych treści.

Zajęcia odbywały się w grupach, w pracowniach:

- 1) gospodarstwa domowego, gdzie uczestnicy rozwijali między innymi umiejętność przygotowywania posiłków, utrzymywania czystości i porządku w pomieszczeniu podczas zajęć, wyrabiania sprawności manualnych,
- 2) poligraficzno - komputerowej, gdzie uczestnicy zapoznali się z zasadami BHP, doskonalili umiejętność czytania, pisania i liczenia, rozwijali umiejętność obsługi programów komputerowych i korzystania z przeglądarek internetowych,
- 3) plastycznej, gdzie uczestnicy utrwalali oraz poznawali nowe, różnorodne formy plastyczne, np. masy plastyczne z użyciem modeliny i plasteliny,
- 4) manualno - ruchowej, gdzie uczestnicy uczyli się między innymi pracy z ciałem,
- 5) stolarskiej, w której uczestnicy doskonalili sprawność manualną poprzez wykonywanie prac ręcznych przy wykorzystaniu materiałów takich jak: styropian, skóra, płyta pilśniowa, drewno, klejka, tasiemka, szkło.

W Warsztacie prowadzona była również rehabilitacja ruchowa, polegająca na usprawnianiu ruchem, zajęciach rytmiczno - muzycznych, gimnastyce grupowej i indywidualnej.

Koszt działalności Warsztatu w 2021 r. wyniósł **723.200 zł** i został sfinansowany:

- w 90 % ze środków PFRON - 650.880,00 zł,
- w 10 % z budżetu Powiatu - 72.320,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, która m.in.:

- opiniowała projekty uchwał przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością,
- omawiała również kierunki działań podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością w Powiecie Goleniowskim.

Ze względu na niedobór środków PFRON w stosunku do faktycznych potrzeb Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych zaproponowała utrzymanie zasady udzielania dofinansowania osobom z niepełnosprawnością do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (poza cewnikami i pieluchomajtkami) do wysokości kwoty udzielonej refundacji przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZOWANYCH PROGRAMÓW I PROJEKTÓW KONKURSOWYCH

1. Programy.

1.1. Pilotażowy Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2021 r. w Powiecie Goleniowskim kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - na podstawie umowy zawartej w dniu 30 kwietnia 2018 roku nr AS3/0000028/16/D po zmianach wprowadzonymi aneksami: nr 7 z dnia 26 kwietnia 2021 r; aneksem nr 8 z dnia 20 lipca 2021 r, nr 9 z dnia 15 listopada 2021 r. oraz nr 10 z dnia 21 grudnia 2021 r. - przekazał Powiatowi Goleniowskiemu środki finansowe na realizację zadań programu w łącznej wysokości **216 953,17 zł**, z czego wydatkowano na Moduł I – **136.193,42 zł** i Moduł II - **62.425.67 zł**.

Wsparciem, w ramach programu, w ubiegłym roku objęto **33** osoby z niepełnosprawnością (po unikalności PESEL).

W 2021 roku w ramach programu „Aktywny samorząd” osoby z niepełnosprawnością mogły skorzystać z dofinansowania w ramach Modułu I i Modułu II:

- 1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
 - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
 - Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,
 - Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

- b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,
 - Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
 - Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
 - Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
 - Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem

niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi, szczegółowe warunki uczestnictwa w programie są wskazane w rozdziale VI programu.

W ramach w/w zadań w poszczególnych obszarach programu dofinansowano ze środków PFRON:

Tabela 11. Liczba zawartych umów w ramach poszczególnych modułów

Obszar	Liczba zawartych umów z osobami niepełnosprawnymi lub ich przedstawicielami, które skorzystały z dofinansowania	Kwota wypłaconego dofinansowania
Moduł I	25	136.193,42 zł
A 1	3	11.299,75 zł
A 2	2	3.675,00 zł
A 3	0	0
A 4	0	0
B 1	8	35.414,77 zł
B 2	0	0
B 3	1	6.335,10 zł
B 4	1	2.601,00 zł
B 5	0	0
C 1	3	44.700,00 zł
C 2	1	1.685,10 zł
C 3	0	0 zł
C 4	0	0
C 5	4	26.175,00 zł
D	2	4.307,70 zł
Moduł II	17	62.425,67 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie

1.2. Wyrównywanie różnic między regionami III.

W 2021 r. realizowano program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”, w obszarze D (likwidacja barier transportowych) i obszarze B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania). W ramach w/w obszarów uzyskano dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w Urzędzie Gminy w Przybiernowie i do zakupu mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Gminy Maszewo, w łącznej kwocie 137.299,62 zł

1.3. Pomoc osobom niepełnosprawnym, poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi - Moduł IV w roku 2021:

W roku 2021 r. Powiat Goleniowski przystąpił do realizacji programu: „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi ” - Moduł IV, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pozyskując dodatkowe środki **dla Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużny 2 z Filią Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9.**

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi.

Na podstawie zawartej umowy nr POS/000016/16/D z dnia 14 września 2021 r. i umowy nr POS/000020/16/D z dnia 27 września 2021 r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał Powiatowi Goleniowskiemu środki na realizację programu w łącznej kwocie: **99.991.21 zł**, która została w całości wydatkowana.

Wsparcie finansowe w zakresie programu mogło obejmować:

- świadczenia pomocy psychologicznej dla osób niepełnosprawnych albo rodziny osoby z niepełnosprawnością;
- transport;
- dostarczanie osobom niepełnosprawnym leków, produktów żywnościowych oraz innych artykułów pierwszej potrzeby;
- organizację opieki domowej;
- zakup środków ochrony (jak płyny do dezynfekcji, przyłbice, odzież ochronna);
- zakup do placówek dla osób z niepełnosprawnością wyposażenia po wystąpieniu choroby, tj. np. pościeli, ubrań;
- zakup sprzętu i wyposażenia podnoszącego poziom bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach (np. utworzenie odrębnych stołówek);
- utrzymanie mieszkania chronionego przeznaczonego na „przejściowe” w okresie stanu epidemii dla osób niepełnosprawnych lub rodziny/opiekunów osoby niepełnosprawnej w związku z nałożoną kwarantanną (np. koszty utrzymania lokalu, zakupu środków ochrony, artykułów żywnościowych);
- zakup paczek żywnościowych dla osób niepełnosprawnych;
- organizowanie aktywności w celu poprawy kondycji osób niepełnosprawnych.

W ramach w/w programu Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie:

- a) utworzył „Plenerową siłownię i miejsca do gier planszowych pod chmurką”. Wsparciem objęto 147 osób,
- b) zakupił projektor stanowiący dodatkowe wyposażenie sprzętu komputerowego. Wsparciem objęto 147 osób
- c) utworzył siłownię plenerową. Wsparciem objęto 69 osób,
- d) zakupił sprzęt komputerowy. Wsparciem objęto 216 osób,
- e) zakupił sprzęt eksploatacyjny, środki eksploatacyjne oraz środki do ochrony osobistej. Wsparciem objęto 216 osób.

2. Projekty konkursowe

2.1 „Rodzinom Pomocna Dłoń”

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 - 2020, Oś Priorytetowa VII Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym.

Całkowita wartość projektu wynosi **386 540,00 zł**, z czego wnioskowane dofinansowanie **367 140,00 zł**, wkład własny - **19 400,00 zł**.

W ramach projektu założono objęcie wsparciem **235 mieszkańców powiatu goleniowskiego**, w tym kandydaci na rodziny zastępcze, rodziny pełniące funkcję rodziny zastępczej nieposiadające ukończonego szkolenia, rodziny zastępcze/prowadzący rodzinny dom dziecka, osoby przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz pracownicy instytucji wspierających rodziny.

Celem projektu jest pozyskanie wykwalifikowanych kandydatów na rodziny zastępcze, uzyskanie kwalifikacji przez funkcjonujące rodziny zastępcze nieposiadające ukończonego szkolenia, podniesienie kompetencji wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka, wzmocnienie kompetencji rodzicielskich rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu ograniczenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, podniesienie kompetencji pracowników instytucji wspierających rodziny.

Zastosowano wsparcie w formie:

- szkoły dla rodziców,
- szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- szkolenia o charakterze edukacyjnym, podnoszące kompetencje wychowawcze funkcjonujących rodzin zastępczych oraz osób/rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- doradztwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego dla funkcjonujących rodzin zastępczych oraz osób/rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W roku 2021 w ramach projektu wsparciem objętych zostało **268 mieszkańców powiatu goleniowskiego**, byli to kandydaci na rodziny zastępcze, rodziny pełniące funkcję rodziny zastępczej nieposiadające ukończonego szkolenia, rodziny zastępcze/prowadzący rodzinny dom dziecka, osoby przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz pracownicy instytucji wspierających rodziny.

Łącznie na realizację projektu w budżecie PCPR na 2021 r. zabezpieczono środki w wysokości **229.143,69** w tym: dotacja – 220.243,69zł, wkład własny: 8.900zł. W okresie sprawozdawczym wydatkowano środki na realizację projektu w łącznej kwocie **141.286,09** zł tj. w wysokości niższej od planowanej (w związku z licznymi ograniczeniami spowodowanymi pandemią) w tym: 123.242,15 zł z EFS, 14.473,94 zł z BP oraz 3.570,00 zł z wkładu własnego, z tego:

- 1) koszty bezpośrednio: 111.123,42 zł (96.249,57 zł z EFS, 11.303,85 zł z BP oraz 3.570,00 zł z wkładu własnego) na:
 - a) warsztaty szkoleniowe dla rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka i osób/rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 12.869,92 zł,

- b) szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, funkcjonujących rodzin zastępczych nieposiadających ukończonego szkolenia albo wyrażających wolę przekwalifikowania się w inną formę rodzinnej pieczy zastępczej – 16.000,00 zł,
 - c) bieżące podnoszenie kompetencji rodzin – 72.703,50 zł, w tym 3.570,00 zł wkład własny,
 - d) bieżące podnoszenie kompetencji pracowników instytucji wspierających rodziny – 8.550,00 zł,
- 2) koszty pośrednie: 30.162,67 zł (26.992,58 zł z EFS oraz 3.170,09 zł z BP)

Z uwagi na pandemię i brak możliwości zrealizowania wszystkich zadań przewidzianych w projekcie, za zgodą WUP realizacja projektu została wydłużona do 30 września 2022 r.

2.2. „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”

W 2021 r. Powiat Goleniowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie realizowało projekt partnerski Województwa Zachodniopomorskiego – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pn. „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”. Projekt współfinansowany jest z Budżetu Państwa oraz przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 – 2020; Oś priorytetowa VII – Włączenie społeczne; Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym.

Projekt realizowany jest przez Lidera – Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego w partnerstwie z Powiatem Goleniowskim, Powiatem Stargardzkim, Powiatem Kołobrzeskim, Powiatem Sławińskim, Powiatem Wałeckim, Powiatem Szczecińskim, Powiatem Koszalińskim i Miastem Koszalin.

Okres realizacji Projektu: od 01.01.2021 r. do 30.06.2023 r.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodziny i pieczy zastępczej w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży (z uwzględnieniem wychowanków pieczy i usamodzielnianych), zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, wykorzystywania zasobów własnych i środowiska celem nabycia umiejętności radzenia sobie z kryzysem. Projekt wspiera rodzinę, wzmacnia jej kompetencje jako całość w oparciu o pracę z rodzicami i dziećmi. Wartość całego Projektu wynosi 8.489.279,15 zł, w tym dofinansowanie z Budżetu Państwa 424.463,95 zł, z Unii Europejskiej 7. 215 887,27 zł oraz 848.927,93 zł to wkład własny Lidera.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano środki na realizację projektu w łącznej kwocie 159.406,62 zł (135.489,24 zł z EFS plus 7.976,75 zł z budżetu Państwa plus 15.940,63 zł z WW Lidera), w tym na:

- 1) koszty bezpośrednie 153.406,62 zł (130.389,48 zł z EFS, 7.676,51 zł z budżetu państwa, 15.340,63 zł z WW Lidera),
- 2) koszty pośrednie 6.000 zł (5.099,76 zł z EFS, 300,24 zł z budżetu państwa, 600,00 zł z WW Lidera).

Całkowita wartość projektu - 8.489.279,15 zł, w tym na realizację zadań Powiatu Goleniowskiego - 701.545,50 zł.

W roku 2021 zakwalifikowano do udziału w poszczególnych formach wsparcia 223 osoby, pochodzące z terenu powiatu goleniowskiego.

W okresie sprawozdawczym skorzystało z:

- poradnictwa psychologicznego 12 osób,
- poradnictwa prawnego 15 osób,
- terapii indywidualnej i rodzinnej 47 osób,
- poradnictwa specjalistycznego dietetycznego 6 osób,
- warsztatów socjoterapeutycznych z modułem treningu umiejętności społecznych (TUS) 8 osób,
- warsztatów socjoterapeutycznych „Życie bez przemocy” 7 osób,
- warsztatów wyjazdowych „Poczucie własnej wartości z elementami emocji w życiu dziecka i rodziny” 43 osoby,
- obozu socjoterapeutycznego 30 osób.

IV. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, poprzez tworzenie rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.
2. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu, w celu pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych.
3. Kontynuowanie spotkań grup wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Organizowanie szkoleń, warsztatów dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, członków rodzin zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
6. Uruchomienie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
7. Zabezpieczenie schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej.
8. Utrzymanie standardu usług świadczonych przez Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie i placówki opiekuńczo - wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu goleniowskiego.
9. Pozyskiwanie środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego usamodzielnianych 2021-2027 na realizację działań wspierających integrację osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym oraz wspierających rozwój usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym.
10. Współfinansowanie kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie.
11. Uczestnictwo w Programach realizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - stosownie do złożonych wniosków.
12. Realizacja programu „Aktywny samorząd”.

V. SPIS TABEL

1. Tabela 1. Liczba rodzin/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci w podziale na poszczególne gminy	4
2. Tabela 2. Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej przez wychowanków.....	7
3. Tabela 3. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy psychologicznej oraz liczba rodzin/ osób i liczba rozmów/spotkań z rodzinami/osobami korzystającymi z pomocy.....	8
4. Tabela 4. Diagnozy psychofizyczne	9
5. Tabela 5. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej.....	14
6. Tabela 6. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	14
7. Tabela 7. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy oraz liczba rodzin i osób korzystających ze wsparcia i liczba osób w tych rodzinach	19
8. Tabela 8. Liczba rodzin/osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w rozbiciu na gminy wg miejsca zamieszkania klientów oraz przyczyny udzielenia poradnictwa, wsparcia, pomocy.....	19
9. Tabela 9. Rodzaje wsparcia i liczba udzielonych porad na rzecz klientów będących w kryzysie	20
10. Tabela 10. Rodzaje i liczba porad w rozbiciu na gminy wg miejsca zamieszkania klientów.....	20
11. Tabela 11. Liczba zawartych umów w ramach poszczególnych modułów.....	26